

Global Climate Strike

I samband med FN-veckan hölls väldrillade manifestationer, Global Climate Strike, över hela världen som krävde att ledarna skulle förmås att ta sitt ansvar och genomföra en ny internationell ekonomisk ordning. Fredagen den 20 september hade den globala klimatstrejken inletts. Den sammanföll med FNs *Climate Action Summit* och *Climate Week New York* (arrangerad av Rockefellerinitierade **The Climate Group**) och samlade hundratals organisationer över hela världen.

Skolstrejk för klimatet

Detta var dock inte något gräsrots- eller ungdomsinitiativ. Idén till den globala klimatstrejk där Greta Thunberg var det stora affischnamnet, kläcktes i maj 2015 under **Global Youth Summit** vid den evangeliska akademien i Tutzing, Tyskland. Arrangör var den tyska stiftelsen **Plant for Planet Foundation** (närstående till Romklubben) tillsammans med FNs miljöprogram **UNEP** och dess barn- och ungdomsprogram **TUNZA**.²

---

² Plant for the Planet, Youth Summit 2015 (konferensbroschyr)

Ungdomskonferensen samlade en rad tunga namn för att utarbeta strategier om hur barn och ungdomar bäst kunde sprida medvetenhet om "klimatkrisen". Detta sågs som avgörande inför Parismötet om klimatet (COP 21) samma år. Deltagare var bland annat **Bill McKibben** (350.org), **Franz-Josef Radermacher** (Romklubben), **Christiana Figueres** (UNFCCC), **Ottmar Edenhofer** (Potsdam-institutet PIK) samt **Vandana Shiva** (World Future Council).

Syftet med mötet var att: "utarbeta ett förslag till lösningar för att säkerställa vår överlevnad och skicka ett meddelande till världens ledare" som några dagar senare skulle mötas vid G7-toppmötet i Schloss Elmau, Bayern och Bilderberg-mötet i Telfs-Buchen, Österrike (cirka 40 mil från ungdomstoppmötet).

Franz-Josef Radermacher (född 1950)

Med assistans från Radermacher — som var tonåring under Beatles-eran — utarbetades *The Manifest of Youth* där ungdomarna bland annat bad sina ledare att stärka den globala styrningen för att åstadkomma ekonomisk, ekologisk, social och kulturell hållbarhet, samt att integrera WTO, finansmarknaderna och Förenta Nationerna i ett enda system med en beskattning av "Global Commons", som atmosfären och Arktis, under FNs kontroll.³ Manifestet skickades därefter

³ Plant for the Planet (2015), Youth Manifesto, 25 maj 2015, web.archive.org/web/20150910044323/http://www.pftp2014-prod.plant-for-the-planet.org/media/files/news/40154307-youth-manifesto.pdf

till Förbundskansler Angela Merkel, ordförande under G7-mötet med följande vädjan:

Vi, världens tre miljarder barn och ungdomar, är livrädda för vår framtid och ber Er, Kansler Merkel, om stöd.

Brevet, som var undertecknat av Plant for the Planet styrelse, visade på ett högmod och en arrogans utan motsycke. Styrelsen, som bestod av sex personer, gav sig själva mandat att tala för tre miljarder barns- och ungdomars ståndpunkter om klimatfrågan.

Plant for the Planet grundades 2007 av den då nioårige Felix Finkbeiner (1997-) för att "bekämpa klimatkrisen genom att plantera träd." Som son till viceordföranden i Romklubbens tyska avdelning, Frithjof Finkbeiner, fick han snabbt uppmärksamhet och mäktiga uppbackare. Prins Albert II av Monaco och Klaus Töpfer från UNEP blev beskyddare, medan Harrison Ford och den tyska miljardären och Romklubbsmedlemmen Michael Otto prisade initiativet.⁴

2008 blev Felix medlem av UNEPs ungdomsorganisation och fick tala i Europaparlamentet under den av Romklubben, Potsdaminstitutet, Tällberg Foundation, Eco-Social Forum och Global Marshall Plan anordnade konferensen "A Global Contract Based on Climate Justice — The Need for a New Approach Concerning International Relations". Medverkade gjorde bland andra Hans Joachim Schellnhuber, Johan Rockström, Romklubbens viceordförande Anders Wijkman, samt tidigare nämnda Ottmar Edenhofer och Franz-Josef Radermacher.⁵

Influenserna från dessa herrars uppfattning och filosofier om hur världen bäst ska styras och mänskligheten kontrolleras lyser igenom både hos Plant for the Planet och i ungdomskonferensens manifest. Såväl formuleringar som innehåll har påfallande likheter med dessa

---

⁴ Plant for the Planet, About us, www.plant-for-the-planet.org/en/about-us/aims-and-vision

⁵ Eco-Social Forum & PIK (2018), A Global Contract Based on Climate Justice, Conference on 11 November 2008, European Parliament/Hemicycle, Brussels, Belgium, (programblad), biopolitics.gr/biowp/wp-content/uploads/2013/04/seminars.-participation-Global-Contract-on-Climate-Justice.New-Approach.-programme.pdf

organisationers och personers målsättningar. Det gäller inte minst Global Marshall Plan där Radermacher var en av initiativtagarna och vars stiftelse, Global Marshall Plan Foundation, Frithjof Finkbeiner är medgrundare till.

För att nå ut i världen och göra klimatet till den stora frågan för världens barn och ungdomar behövdes dock något mer. Under frågeställningen, "How to ensure our survival? Activities and campaigns", diskuterades vägar framåt. Detta ledde fram till idén om klimatstrejkande skolungdomar och förverkligades några månader senare.

När Parismötet inleddes den 30 november 2015 arrangerades den första klimatstrejken med en uppmaning till skolungdomar att uppmärksamma klimatkrisen och skapa "The Future We Want". För detta ändamål skapades organisationen **Climate Strike** med finansiellt stöd från Bill McKibbens 350.org och Global Greengrants Fund (medlem av Rockefellers Environmental Grantmakers Association).⁶

Även under 2016 och 2017 uppmanade **Climate Strike** till klimatstrejker. Det saknades bara någon som kunde axla rollen och göra rörelsen ett ansikte utåt.

Ansiktet hittades till slut i Sverige av **Bo Thorén** från **Fossil Free Sweden**, en divesteringsrörelse underställd 350.org som hade grundats 2013. Thorén samlade i början av 2018 till ett möte med utvalda miljöprofiler "för att diskutera hur vi kan involvera och få hjälp av ungdomar för att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle". Med på mötet var bland andra **Anders Wijkman** och **Johan Kuylenstierna**.⁷ Ett par månader senare blev **Greta Thunberg** kontaktad av Bo Thorén med idén om att starta en skolstrejk.

Greta och hennes mamma, operasångerskan Malena Ernman, hade i april 2018 uppmärksammats i en artikel i Svenska Dagbladet om Malenas kommande bok *Scener om hjärtat*. Den handlade om det klimatengagemang som familjen påbörjat efter dottern Gretas klimatre-

---

⁶ Climate Strike, Partners, www.climatestrike.net/partners

⁷ Rebecca Weidmo Uvell, Bo Thorén – Spindeln i nätet, 12 februari 2019, uvell.se/2019/02/12/bo-thoren-spindeln-i-natet

laterade depression.⁸ Malena, som utsågs till årets miljöhjälte av WWF 2017, medverkade sedan under Klimatriksdagen 4-6 maj 2018 tillsammans med bland andra Anders Wijkman och Push Sveriges ordförande Ahmed Al-Qassam (Klimatriksdagens huvudsponsorer var bland annat **Klimataktion** och **We Don't Have Time**).⁹ Den 30 maj utsågs därefter Greta till en av tre vinnare i en klimattävling för unga som Svenska Dagbladet arrangerade och där Al-Qassam ingick i juryn.¹⁰

Greta Thunberg nappade på Thoréns idé och gjorde sig snabbt ett namn efter att hon började strejka utanför riksdagshuset, lagom till skolstarten den 20 augusti 2018, i syfte att uppmärksamma klimatkrisen.

Publiciteten lät inte vänta på sig. Redan första dagen rapporterade Aftonbladet.¹¹ Tre dagar senare släpptes *Scener om hjärtat*, vars försäljning gynnades av uppmärksamheten. Hennes framgång underlättades säkerligen genom hennes kända föräldrar (dessutom så var hon genom sin far Svante Thunberg på långt håll släkt med Svante Arrhenius). Detta gjorde att hon snabbt plockades hon upp av den globala eliten och på bara ett par månader hade hon blivit en superstjärna.

Hennes uppbackare och rådgivare hade nära band till Romklubben, 350.org, Plant for the Planet Foundation och närliggande organisationer. Speciellt gällde detta organisationen **We Don't Have Time** med dess ordförande Ingmar Rentzhog där Greta ingick som rådgivare fram till januari 2019.

Redan efter några månader, i december 2018, talade Greta under klimatmötet i Polen och bjöds i januari 2019 in till Davos för att ge

---

⁸ Svenska Dagbladet (2018), "Gretas hälsa blev starten för Ernmans klimatkamp", artikel i *Svenska Dagbladet*, 21 april 2018

⁹ Klimatriksdagen (2018), Program 2018, klimatriksdagen.se/wp-content/uploads/pdf/program/Program.pdf?sprak=eng

¹⁰ Svenska Dagbladet (2018), Greta Thunberg: "Vi vet – och vi kan göra något nu", debattartikel i *Svenska Dagbladet*, 30 maj 2018

¹¹ Wigen, Malin (2018), "Greta, 15, skolkar – för klimatets skull, artikel i *Aftonbladet*, 20 augusti 2018"

sitt berömda tal om att inte känna något hopp för framtiden.¹²

Greta Thunberg (2003-)
World Economic Forum 2019

Jag vill inte att ni ska känna hopp. Jag vill att ni ska få panik. Jag vill att ni ska känna den skräck jag känner varje dag. Och sedan vill jag att ni ska handla. Jag vill att ni ska agera som ni skulle göra i en kris. Jag vill att ni ska agera som om ert hus stod i lågor. För det gör det!

Därefter blev det framträdanden i parlamenten i EU och Storbritannien följt av Arnold Schwarzeneggers internationella klimatmöte i Österrike. I samband med att hennes aktivism samlade fler unga och började sprida sig över världen uppstod rörelsen **Fridays for Future** samt den mer extrema organisationen **Extinction Rebellion**. Båda utförde uppmärksammade manifestationer under hela 2019.

Fridays for Future hade täta band med Plant for the Planet som 2018 registrerade varumärket "Fridays for Future" och därefter skötte rörelsens insamlingskonto.¹³ När Greta under stor uppståndelse seglade över Atlanten (14-28 augusti 2019) till FNs klimatmöte i New York skedde det dessutom med Plant for the Planets beskyddare prins Alberts båt med det märkliga namnet *Malizia II* (betyder "illvilja") och med Alberts systerson Pierre Casiraghi vid rodret.¹⁴

¹² The Guardian, "Our house is on fire": Greta Thunberg, 16, urges leaders to act on climate", artikel i *The Guardian*, 25 jan 2019

¹³ Bruhns, Anette m.fl. (2019), "Fridays for Future Is About to Turn One", artikel i *Der Spiegel*, 1 aug 2019

¹⁴ Team Malizia, Greta Thunberg arrives in New York after 14 days crossing the Atlantic aboard *Malizia II*, team-malizia.com/en/greta-thunberg-arrives-in-new-york-after-14-days-crossing-the-atlantic-aboard-malizia-ii

Klimatstrejksfinalen hölls den 27 september och avslutades med en global generalstrejk, Earth Strike, för att rädda planeten och undvika en överhettning av jorden (Hothouse Earth). Klimatstrejken gick av stapeln exakt 60 år efter att klimatet utsågs till det problem som hade bäst förutsättningar att kunna ena världens nationer.

Hothouse Earth

Termen "Hothouse Earth" började användas året innan av Johan Rockström och Potsdamsinstitutets dåvarande chef Hans Joachim Schellnhuber. I en artikel publicerad av den amerikanska vetenskapsakademien menade de att det nu var mycket bråttom att ställa om samhället för att undvika feedbackeffekter i klimatssystemet.

För att undvika detta scenario behövs en omdirigering av mänskliga aktiviteter från exploatering till klok förvaltning av jordsystemet.¹⁵

Deras domedagsbudskap presenterades av Rockström under World Economic Forums årliga möte i Davos 21-23 januari 2019 och spreds sedan som en löpeld.¹⁶ En viktig del i att lösa klimatproblemet låg enligt Rockström i ett implementerande av den fjärde industriella revolutionens teknologier. Detta uttrycktes bland annat i en artikel som publicerades av World Economic Forum och som Rockström författade tillsammans med Ericssons VD Börje Ekholm (även styrelsemedlem Ali Baba Group).

Vi har växande evidens för att exponentiella innovationer inom både IT och bioteknik, när vi går djupare in i den fjärde industriella revolutionen, har potential att förverkliga en hållbar och rikare framtid för alla.¹⁷

---

¹⁵ Steffen, W. et al. (2018) *Trajectories of the Earth System in the Anthropocene: Proceedings of the National Academy of Sciences (USA)*, DOI: [10.1073/pnas.1810141115](https://doi.org/10.1073/pnas.1810141115)

¹⁶ World Economic Forum, *Annual Meeting 2019 Globalization 4.0: Shaping a Global Architecture in the Age of the Fourth Industrial Revolution*, http://www3.weforum.org/docs/WEF_AM19_Report.pdf

¹⁷ Ekholm, Börje & Rockström, Johan (2019), Digital technology can cut global emissions by 15%. Here's how, World Economic Forum www.weforum.org/agenda/2019/01/why-digitalization-is-the-key-to-exponential-climate-action